

Częstochowa, 8.01.2026

Prof. dr hab. Maria Nowicka – Skowron

Biuro Obsługi Dyscypliny Naukowej
nauki o zarządzaniu i jakości
Wydział Zarządzania
Politechnika Częstochowska
tel. 34 3250874

A. Majewski

Recenzja

wpis. 08.01.2026r.

rozprawy doktorskiej mgr Anny Klaudii Martynko na temat: „*Zarządzanie rewitalizacją w samorządach lokalnych na przykładzie województwa śląskiego*”.

Praca została przygotowana pod kierunkiem dr hab. inż. Agnieszki Wójcik-Mazur, prof. PCz

1. Podstawa formalna recenzji

Sporządzenie niniejszej recenzji to rezultat odpowiedzi na pismo prof. PCz dr hab. Agaty Mesjasz – Lech, Kierownika Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Częstochowskiej z dnia 14.11.2025r o powierzeniu mi funkcji recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Anny Klaudii Martynko. Recenzja powstała na podstawie maszynopisu udostępnionego mi do oceny.

2. Ocena zasadności wyboru tematu rozprawy doktorskiej

Przedłożona praca doktorska należy do obszaru nauk o zarządzaniu i jakości, gdyż podejmuje zagadnienie zarządzania procesem rewitalizacji w jednostkach samorządów terytorialnych na przykładzie województwa śląskiego. Zagadnienie to zaprezentowano adekwatnie z perspektywy zarówno teorii, jak i praktyki zarządzania.

Podejmując trudny temat zarządzania procesem rewitalizacji w jednostkach samorządu terytorialnego, mgr Anna Klaudia Martynko właściwie zidentyfikowała kluczowe aspekty zagadnienia, koncentrując się na szczególnych uwarunkowaniach odnowy obszarów zdegradowanych w górniczych JST województwa śląskiego. W warunkach coraz bardziej złożonych i trudnych do rozwiązania procesów społeczno-gospodarczych, przestrzennych oraz rosnących oczekiwań lokalnych społeczności, analiza skuteczności działań rewitalizacyjnych nabiera szczególnego znaczenia zarówno w wymiarze praktycznym, jak i naukowym.

Doktorantka w sposób systemowy przedstawiła proces rewitalizacji jako instrument polityki miejskiej i narzędzie rozwoju lokalnego, uwzględniając przy tym strategiczne zarządzanie jednostkami samorządu terytorialnego oraz zasady zrównoważonego rozwoju. W pracy wskazano kluczowe etapy rewitalizacji, jej sfery (społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną) oraz powiązania z funkcjonowaniem kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem w JST. Takie ujęcie pozwoliło Doktorantce podjąć we właściwy sposób zarówno teoretyczne, jak i praktyczne aspekty zarządzania procesem rewitalizacji.

Wysoką wartość naukową pracy podkreśla zastosowanie kompleksowej metodologii badawczej. W części empirycznej wykorzystano wielokryterialne metody porządkowania liniowego, w tym metody TOPSIS, VIKOR i Hellwiga, a także analizę wskaźników budżetowych i zdolności do rozwoju JST. Dodatkowo, przeprowadzono analizę statystyczną z wykorzystaniem testów t-Studenta, U Manna-Whitneya, korelacji Pearsona i Spearmana, testu chi-kwadrat oraz testu Shapiro-Wilka, co pozwoliło na weryfikację zależności między procesem rewitalizacji a zarządzaniem ryzykiem.

Doktorantka w trafny sposób zintegrowała zagadnienia rewitalizacji, zarządzania publicznego, kontroli zarządczej oraz ryzyka, pokazując złożoność i interdyscyplinarny charakter procesu odnowy przestrzeni miejskich. Takie

podejście dowodzi dojrzałości naukowej Autorki oraz jej zdolności do analitycznego opracowania aktualnych problemów zarządzania w jednostkach samorządowych, a także umiejętności formułowania wniosków praktycznych o znaczeniu dla polityki miejskiej i rozwoju lokalnego.

3. Przedmiot i struktura pracy doktorskiej

Recenzowana praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów głównych (w tym trzy teoretyczne; dwa praktyczne), w podziale na podrozdziały, zakończenia oraz odpowiednich spisów i wykazów, bibliografii, zestawień tabelarycznych, rysunków, wykresów, równań oraz załączników. Recenzowana rozprawa liczy 324 stron, zawiera: 2 mapy, 32 rysunki, 5 równań, 32 tabele, 19 wykresów oraz bogatą bibliografię obejmującą 487 pozycji, w tym znaczną liczbę pozycji angielskojęzycznych.

Całość bibliografii jest adekwatna do przedmiotu rozważań w dysertacji doktorskiej. Pracę rozpoczyna wstęp uzasadniający wybór tematu, jego znaczenie w teorii zarządzania publicznego oraz praktyce rozwoju lokalnego. Istota problemu teoretycznego i badawczego dotyczy rewitalizacji jako procesu złożonego i wielowymiarowego, obejmującego aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe. Wyzwaniem w badaniach jest nie tylko ocena skuteczności działań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ale także uwzględnienie ryzyka, planowania strategicznego i koordynacji instytucjonalnej, co wymaga zastosowania różnorodnych narzędzi analitycznych i metodycznych.

Doktorantka przyjęła, że zasadniczy cel pracy stanowi *„opracowanie modelu zarządzania rewitalizacją ze szczególnym uwzględnieniem aspektu ryzyka na przykładzie wybranych jednostek samorządów terytorialnych.”*

W oparciu o tak sformułowany cel główny określone zostały cele cząstkowe niniejszej dysertacji:

- *C1. Usystematyzowanie dotychczasowego dorobku naukowego z zakresu zarządzania publicznego, rewitalizacji oraz zarządzania ryzykiem.*
- *C2. Ocena programów rewitalizacyjnych w świetle rozwiązań instytucjonalnych w jednostkach samorządów terytorialnego województwa śląskiego.*

- C3. Konstrukcja miary syntetycznej stopnia kryzysowości według sfer rewitalizacji wybranych jednostek samorządów terytorialnych województwa śląskiego.
- C4. Określenie wzorca rozwoju poszczególnych typów JST w województwie śląskim.
- C5. Kalkulacja miary syntetycznej w zakresie zrównoważonego rozwoju wybranych jednostek samorządów terytorialnych województwa śląskiego.
- C6. Ocena etapów procesu zarządzania rewitalizacją.

Sformułowana w sposób konsekwentny hipoteza główna została wyrażona następująco: „Skuteczność zarządzania rewitalizacji w jednostkach samorządu terytorialnego jest procesem wymagającym implementacji kompleksowych rozwiązań instytucjonalnych.”

Hipotezę główną uzupełniono hipotezami pomocniczymi:

- H1. Implementacja procesu rewitalizacji w JST jest procesem wymagającym podjęcia działań ograniczających ryzyko.
- H2. Zdefiniowanie celu determinuje efektywność procesu rewitalizacji.
- H3. Wysoki potencjał rozwojowy nie zabezpiecza jednostki samorządu terytorialnego przed problemami finansowymi w trakcie procesu rewitalizacji.

Oceniając zakres merytoryczny oraz stopień złożoności problematyki podjętej w dysertacji, można stwierdzić, że Doktorantka wykazała wysoki poziom dojrzałości naukowej, właściwie dobierając metody badawcze do celów i charakteru analizowanych zagadnień. Struktura pracy, obejmująca pięć rozdziałów, w sposób konsekwentny i kompleksowy podejmuje rozważania teoretyczne oraz dokonuje oceny wyników badań empirycznych.

W rozdziale pierwszym przedstawiono teoretyczne podstawy zarządzania publicznego, definiując jego istotę, podmiot i przedmiot w kontekście nauk o zarządzaniu i jakości. Omówiono ewolucję koncepcji zarządzania publicznego oraz specyfikę funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, ze

szczególnym uwzględnieniem górniczych JST i problemów wynikających z ich monoprzemysłowego charakteru.

W rozdziale drugim omówiono koncepcję rewitalizacji w kontekście idei zarządzania publicznego oraz genezy rozwiązań instytucjonalnych. Przedstawiono istotę, cele i etapy procesu rewitalizacji w zarządzaniu samorządem lokalnym, ukazując ją jako instrument polityki miejskiej i narzędzie rozwoju lokalnego. Zwrócono uwagę na znaczenie rewitalizacji w zarządzaniu strategicznym jednostkami samorządu terytorialnego oraz jej powiązanie z ideą zrównoważonego rozwoju obszarów zdegradowanych..

W rozdziale trzecim omówiono problematykę ryzyka towarzyszącego procesom rewitalizacji w jednostkach samorządu terytorialnego. Przedstawiono istotę i klasyfikację ryzyka w działalności organizacji publicznych oraz określono zasady jego identyfikacji i zarządzania. Wskazano standardy i etapy zarządzania ryzykiem, a także jego znaczenie dla jakości i efektywności świadczenia usług publicznych. Szczególną uwagę poświęcono powiązaniom między zarządzaniem ryzykiem a kontrolą zarządczą, określając ich rolę w skutecznym wdrażaniu procesów rewitalizacyjnych.

W rozdziale czwartym przedstawiono metodykę badań własnych, obejmującą cele, hipotezy, próbę badawczą oraz etapy modelu badawczego. Badania skoncentrowano na wielokryterialnej ocenie samorządów lokalnych z wykorzystaniem metod porządkowania liniowego. Zastosowano metodę TOPSIS do oceny stopnia kryzysowości jednostek w poszczególnych sferach rewitalizacji, natomiast metodę Hellwiga wykorzystano uzupełniająco do analizy potencjału rozwojowego i finansowego samorządów. Dodatkowo zastosowano metodę VIKOR, umożliwiającą syntetyczną ocenę jednostek samorządu terytorialnego w kontekście zrównoważonego rozwoju.

W rozdziale piątym zaprezentowano wyniki badań ankietowych oraz ich statystyczną analizę. W pierwszej części dokonano analizy rozkładu odpowiedzi dotyczących metryczki, rewitalizacji i zarządzania ryzykiem, a następnie zweryfikowano je z dokumentami źródłowymi jednostek samorządu

terytorialnego. Przeprowadzono ewaluację programów rewitalizacyjnych, raportów monitoringowych i zarządzeń w zakresie kontroli zarządczej. W dalszej części, przy użyciu wybranych metod statystycznych (m.in. testu t-Studenta, U Manna-Whitneya, korelacji Pearsona i Spearmana, testu chi-kwadrat oraz Shapiro-Wilka), oceniono zależności między rewitalizacją a zarządzaniem ryzykiem. Rozdział kończy opracowanie modelu zarządzania procesem rewitalizacji z uwzględnieniem aspektu ryzyka, stanowiącego podsumowanie badań teoretycznych i empirycznych.

W zakończeniu pracy mgr Anna Klaudia Martynko trafnie podsumowała wyniki badań, tworząc logiczny system powiązań części badawczej z właściwym odniesieniem do rozważań teoretycznych, w których zaprezentowano założone cele, problemy i hipotezy badawcze.

4. Ocena merytoryczna pracy i problemy dyskusyjne

Doktorantka jasno określiła wkład własny rozprawy w rozwój nauk o zarządzaniu i jakości, szczególnie w kontekście zarządzania rewitalizacją w jednostkach samorządu terytorialnego. Procedura badawcza została przeprowadzona prawidłowo i z zachowaniem zasad rzetelności naukowej. Autorka wykazała się dojrzałością badawczą, skutecznie rozwiązując postawiony problem naukowy i realizując założone cele dysertacji.

Rozprawę doktorską mgr Anny Martynko na temat „Zarządzanie rewitalizacją w samorządach lokalnych na przykładzie województwa śląskiego” oceniam pozytywnie. Praca dotyczy dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości.

Problemy dyskusyjne

1. Model zarządzania procesem rewitalizacji na przykładzie gmin województwa śląskiego uwzględnia etapy jego przygotowania w prawidłowy sposób (Dysertacja s. 273) W modelu są przedstawione także elementy kontroli zarządczej. Można jednak wskazać, że celowe byłoby

podjęcie i wyeksponowanie założeń, które ograniczają odniesienia modelowe w jednostkach samorządu terytorialnego.

2. W jaki sposób zmienić deklaracyjny charakter kontroli zarządczej odnośnie jednostek samorządów terytorialnych aby umożliwić wzrost liczby działań rewitalizacyjnych w kontekście zrównoważonego rozwoju? (Dysertacja, s. 271-272)

5. Konkluzja

Podsumowując, stwierdzam, że przedłożona dysertacja mgr Anny Klaudivy Martynko w pełni spełnia wymagania określone w art. 187 ustawy z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2024, poz. 1571). W związku z tym wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Częstochowskiej o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony. Rozprawa może stanowić podstawę do ubiegania się o stopień doktora w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

M. Nowicka-Skowron